

Een
stukje van de
regenboog

*De mooiste
kindergedichten
uit het afgelopen
decennium*

Selectie **Jan Van Coillie**
Met illustraties van **Sassafras De Bruyn**

Van Coillie, Jan
Een stukje van de regenboog. De 100 mooiste kindergedichten uit het afgelopen decennium

© 2020 Infodok / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Jan Van Coillie
Gemaakt onder licentie van Davidsfonds.
'Infodok' is het geregistreerde merk van Davidsfonds vzw,
met maatschappelijke zetel te 3000 Leuven, Quinten Metsysplein 12
www.standaarduitgeverij.be/infodok

Illustraties: Sassafras De Bruyn
Vormgeving: Daniël Peetermans

Met steun voor illustrator van Literatuur Vlaanderen

D/2020/0034/199
ISBN 978 90 02 27124 3
NUR 290

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd – op enige manier – zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Van enkele gedichten die in deze bloemlezing werden opgenomen, konden de rechthebbenden niet worden bereikt, niettegenstaande onze inspanningen. Met het oog op de overnamerechten vragen wij hun contact op te nemen met Standaard Uitgeverij nv.

INHOUD

Woord vooraf 6

Onder het dekbed van het alfabet

LETTERS, WOORDEN, BOEKEN 10

Frank Adam | Smakelijk lezen 12

Corien Oranje | Letterfeestje 13

Hans en Monique Hagen | Dames en heren 13

Kate Schlingemann | Vriendjes van papier 14

Linda Voegesang | Betoverd 14

Derek Otte | Vanzelfsprekend 16

Jos van Hest | Bed 18

Kasper Peters | De bende van a en e 18

Tim Gladdines | Gedichtenles 19

In het sterrenstelsel van mijn hersenpan

GEVOELEN EN GEDACHTEN 20

Bart Moeyaert | Weer eens 22

Diet Groothuis | Gele dingendag 22

Ineke Holzhaus | Na het feest 23

Johanna Kruit | Na schooltijd 24

Kate Schlingemann | Wondermiddel 24

Miriam Bruijstens | Nijlpaard 27

Joke van Leeuwen | Stil 27

Toon Tellegen | *Ik wou dat geluk een ding was* 28

Robbert-Jan Henkes | Waarom waarom 29

Elske Kampen | Verlegen 30

Edward van de Vendel | Span er een koord overheen 31

Lotte van Dijck | *Ik heb een plek* 32

Joke van Leeuwen | Missen 32

Edward van de Vendel | Wat je moet doen als je
je zorgen maakt om je beste vriend of vriendin 34

Remco Ekkers | Hoe hij naar me zwaaide 35

Iris Le Rütte | Ik dicht je bij me 35

Ted van Lieshout | Los haar 37

Ted van Lieshout | *Jij bent gestorven. Eén dag* 38

Bette Westera | Altijd overal 38

Bette Westera | Als je nou eens 40

Als een moederrok over je uitwaaiert

FAMILIE 42

Erik van Os en Elle van Lieshout |

Antwoord van papa /Antwoord van mama 44

Erik van Os en Elle van Lieshout | Op mama's hakken 47

Riet Wille | Stilte 47

Mieke van Hooft | Midden 48

Paul Demets | Feest 48

Bette Westera | Nooit blij 50

Ted van Lieshout | *In elke schelp heeft* 51

Floortje De Backer | Zusje 52

Jo Govaerts | Tien jaar 53

Bette Westera | Mevrouw van Veen in bad 54

Hans en Monique Hagen Altijd	56
Margreet Schouwenaar Opa	56
Diet Groothuis Oma's	57
Ted van Lieshout Waar oma bleef	58
Kate Schlingemann Geborgen	59
Pat Donnez Opa sneeuwt	61
Bette Westera Hemel	62
Rian Visser Hemeldagen	62

Dáárom was ik te laat

SCHOOL 64

Edward van de Vendel Miertje	66
Kees Spiering Het woord	67
Ted van Lieshout Joris Jan Bas	67
Linda Voegesang Toets	68
Toon Tellegen <i>Ik wou dat ik naar school ging</i>	68
Joke van Leeuwen Daarom	70
Bette Westera Lawine	71

Waar woorden geuren naar granaatappel

DE WIJDE WERELD 72

Kasper Peters Zee aan gras	74
Kasper Peters Alles begint met een verhaal misschien	74
Daniel Billiet De jonge olifant	75
Reine De Pelseeneer Nieuwe taal	77
Gil vander Heyden Het mooiste woord	77
Bette Westera Was er al <i>iets</i> voor de aarde bestond?	78
Judy Elfferich Hallo	78

Als ik op een wolk zou liggen

NATUUR 80

Bart Moeyaert Blootsvoets	83
Gil vander Heyden Herfst	84
Judy Elfferich Winterbos	84
Gil vander Heyden Vingers van hout	86
Erik van Os en Elle van Lieshout In de wolken	87
Linda Voegesang Zeereis	89
Kate Schlingemann Eerst zien	89
Riet Wille <i>Neem het</i>	90

Het lijkt me leuk een spin te zijn

DIEREN 92

Edward van de Vendel Hommels	95
Inger Hagerup Zo raar!	95
Saskia van der Wiel Bestaan	96
Kees Spiering Goed moment	96
Kees Spiering Flat of living dead	98
Gerda De Preter Egel	98
Kate Schlingemann Zó eng	99
Jaap Robben Tsjilp	100
Annemarie van den Brink Konijnenhemel (sonnet voor Snuffie)	101
Bette Westera Panda	102
Nora Eeckels Rat loopt in rad	102

Tandenpoetsen is NIET saai!	
STRAFFE VERHALEN	104
Edward van de Vendel This varkentje	107
Robbert-Jan Henkes Komt dat zien!	108
Bibi Dumon Tak De daeodon, spreek uit: dejodon	110
Jaap Robben Kwukel	111
Geert De Kockere <i>Er was eens</i>	112
Bette Westera Wat was er eerder, de <i>kip</i> of het <i>ei</i> ?	113
Ted van Lieshout Het spook	114
Frank van Pamelan Tandenpoetsen	116
Martine Bijl De nieuwe kleren van de keizer	118

Vaar door de inktblauwe nacht	
SLAPENGAAN EN DROMEN	122
Joke van Leeuwen Het blauwe uur	125
Ester Naomi Perquin Wedden?	126
Geert De Kockere <i>Monsters, echt waar</i>	126
Reine De Pelseneer Bedtijd	128
Rik Dereeper Vliegende keeper	128
Mariet Lems Vakantieherinneringen bewaren	129
Linda Voegesang Goede reis	130

Lijst van auteurs	132
Trefwoordenlijst	134

WOORD VOORAF

Ik neem je mee naar Waaralleskan

In dit boek vind je de mooiste gedichten voor kinderen die verschenen tussen 2010 en 2020. *Een stukje van de regenboog* sluit aan bij *Ma, er zit een dichter in mijn hoofd* (1983), *Kom maar dichter* (1990), *De dichter is een tovenaar* (2000) en *Wat je ziet, zit in je hoofd* (2011), die de vorige decennia bestreken.

‘Letters, woorden, boeken’ en ‘De wijde wereld’, die afdelingen vond je niet in de vorige bloemlezing. Ze geven meteen twee belangrijke accentverschuivingen aan binnen de kinderroëzie in het voorbije decennium. Er verschenen meer gedichten over wat taal en lezen bijzonder maakt én de wereld in de kinderroëzie werd ruimer en meer divers, net als onze scholen. De kinderroëzie is van ouds een seismograaf van wat er in de maatschappij beweegt. Dat wordt niet alleen duidelijk in de gedichten over diversiteit, maar ook in die over thema’s als milieu en dementie. De kinderroëzie is ook al bijna 200 jaar een favoriet genre voor taalspel en humor. Beide zijn in deze bundel goed vertegenwoordigd en misschien is ook dat wel een teken van de tijd: in periodes van onzekerheid en spanningen vormt humor een uitlaatklep.

De 100 mooiste kindergedichten van nu ... ‘Mooiste’ roept de vraag op naar selectiecriteria. Wat zorgt ervoor dat ik een gedicht tot de mooiste reken? Natuurlijk houdt elke selectie persoonlijke keuzes in, maar die keuzes steunen wel op ervaring met roëzie en met kinderen en worden gestuurd door criteria die uit ervaring groeiden. Die criteria zijn vanaf de eerste bloemlezing dezelfde gebleven:

Originaliteit: goede poëzie moet verrassen door inhoud en/of vorm. Originaliteit staat tegenover clichés en voorspelbaarheid.

Authenticiteit: goede kindergedichten moeten in de woorden van Willem Wilmink 'gevoelsmatig waar' zijn. Dat houdt in dat de dichter schrijft vanuit het kind in zichzelf, zonder betutteling of moralisering.

De juiste spanning tussen wat er staat en niet staat en tussen herkenbaarheid en vervreemding. Gedichten die te duister of te doorzichtig zijn vallen door de mand.

Vakmanschap: in sterke kindergedichten hanteert de dichter poëtische technieken als rijm en metrum op zo'n manier dat er een juiste spanning is tussen vorm en inhoud. Een gebrek aan vakmanschap uit zich onder meer in rijmdwang, kreupel ritme en prozaïsch gebabbel, herschikt in versregels.

In het licht van die criteria is het veelzeggend dat de bundel opent met de afdeling 'Letters, woorden, boeken'. Als er iets is wat dichters onderscheidt, is dat wel dat ze de taal hanteren op een bijzondere manier. Ze stoffen de taal af zodat je die als nieuw ervaart, ze combineren woorden zodat die vonken slaan en spelen met letters zodat versregels gaan zingen. Jonge kinderen kunnen intens plezier beleven aan het spel met klanken in 'Panda' van Bette Westera: 'Ik eet bamboe uit de rimboe./ Hoeveel bamboe eet ik dan?/ Hoeveel verse rimboe-bamboe?/ Zoveel bamboe als ik kan.' En hoe prettig tinkelt de taal niet in 'Na het feest' van Ineke Holzhaus: 'Maar in het sterrenstelsel/ van mijn hersenpan tinkelt/ het nog na hiep hiep hiep -// hiep hiep hiep -.'

Door woorden op een ongewone manier te combineren en door te spreken in beelden frissen dichters niet alleen de taal op, maar laten ze de lezer ook op een nieuwe manier kijken naar de wereld en naar zichzelf. Vriendschap ga je anders zien als je leest dat die weleens verkouden kan zijn of zelfs griep kan hebben (Edward van de Vendel). Je ervaart het bos in de winter anders wanneer je leest 'Diep in hun koude hout/ ligt lente opgevouwen' (Judy Elfferich). En haast niet te beschrijven gevoelens zie je plotseling voor je, zoals in 'Verlegen' van Elske Kampen: 'Maar door jou was deze zomer/ verlegen weer terug./ Stond koppig als een kleine tent,/ vlammen rood en strak'. De volgende regel uit 'Geborgen' van Kate Schlingemann geeft klank- en beeldrijk weer wat de taal van de dichter met je kan doen: 'je zinkt in een meer van wondere woorden.'

In een gedicht is dat meer oeverloos, uit hoe weinig woorden het ook bestaat. Dichters zijn meesters in het weglaten van woorden. Als het goed zit, als de juiste spanning tussen

de woorden er is, doen de woorden die er wel staan iets bijzonders met je. Soms geven ze je een prettig gevoel door het spel met klank en ritme. Maar vaak nodigen of dagen ze je uit om onder of tussen de woorden te lezen, om het gedicht zelf aan te vullen. Net dat maakt poëzie zo ‘spannend’: elke lezer mag zich het gedicht toe-eigenen door er eigen gevoelens en gedachten in te leggen. Poëzie zet je bij uitstek aan het ‘voel-denken’, voor David Krech het wezen van literatuur (geciteerd door Aidan Chambers in *De leesomgeving*, p. 14). Wat gaat er niet allemaal schuil onder versregels als ‘waar verliezen mensen/ de tijd voor een oma in huis’ (Kasper Peters) of ‘ik wou dat geluk een ding was’ (Toon Tellegen).

Duik in dit boek, laat je vervoeren, verrassen en verbazen. Immers, kinderdichters nemen je mee naar ‘Waaralleskan’, mét hoofdletter (Linda Vogelesang).

Jan Van Coillie

Onder het dekbed
van het alfabet

**LETTERS,
WOORDEN,
BOEKEN**

Smakelijk lezen!

Smakelijk lezen!
Twee ogen om te eten
van dat lekkers op het blad!
Hele repen letters
naar binnen in één hap!

Smakelijk lezen!
Twee ogen als twee monden,
veel woordjes in één keer!
Van letters krijg je honger,
van lezen nog veel meer.

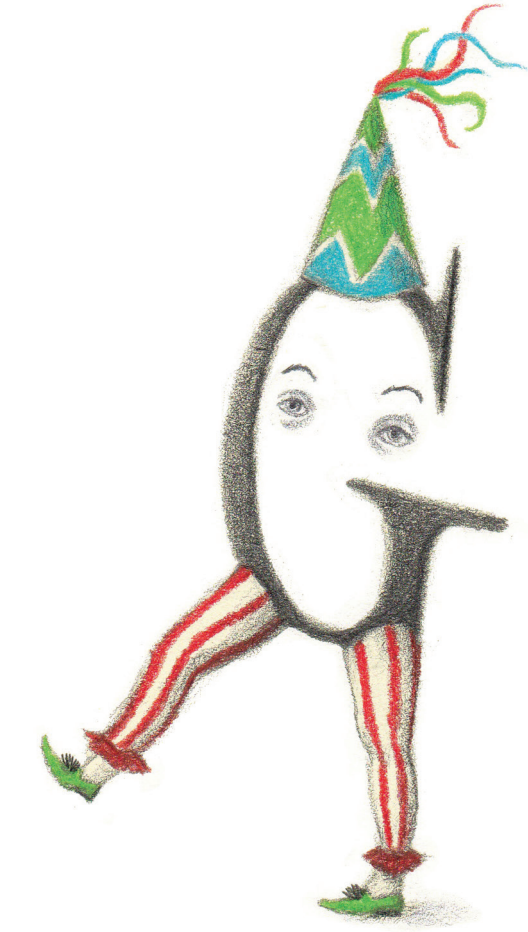
Frank Adam
Als de bomen straks gaan rijden
De Eenhoorn, 2011

Letterfeestje

kom als een rap
of als een gedicht
als elfje
of rondeel
kom als een sprookje
een verhaal
een lied
of als toneel

voor taart
en drinken wordt gezorgd
maar neem zelf
mooie woorden mee
(als wiedeweerga
lariekoek
meanderen
of bloemenzee)

het is op woensdag
drie tot acht
na afloop ~~word~~ je
schrijf je
een kameel
een koets met muizen
luchtballon
een draagstoel
of een bezemsteel
of wat je maar te binnen schiet
en je wordt netjes thuisgebracht

ps
vergeet de woorden niet!

Corien Oranje
Er zit een feest in mij!
Querido's Poëziespektakel 5
Querido, 2012

Dames en heren

Een meisjesvriend is een vriendin
een damesdanser danseres
is zwanin een vrouwtjeszwaan
of heet ze zwaneres
en wat is een meisjesreiger
reigster reigerin of reigeres

koning hoort bij koningin
en prins hoort bij prinses
woont een pinguïn samen
met een pinguïnes
en hoort de meester bij de juf
of bij een meesteres

een heer is een hij
een dame is zij
en jij bent de liefste
jij hoort bij mij.

Hans en Monique Hagen
Nooit denk ik aan niets
Querido, 2015